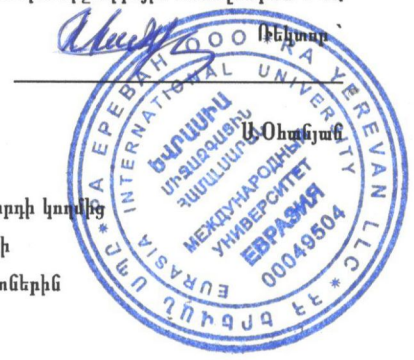

Եվրասիա միջազգային համալսարան ՍՊԸ
հաշվապահական հաշվառման ֆազաբախտություն

Բ. Երևան
15.01.2010թ.

Հաստատում եմ Եվրասիա միջազգային համալսարան ՍՊԸ

**Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից
հրապարակված Փոփր և միջին կազմակերպությունների
Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին
(ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ) համապատասխան**

1. Ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված են՝

ա) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ հաշվետու ամսաբյուրեղի դրությամբ: Ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են առանձին դասակարգմամբ.

բ) համապարփակ ֆինանսական արդյունքների և չբաժնեկազմի մասին հաշվետվություն՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար: Տարվա ընթացքում սեփական կապիտալի փոփոխությունները առաջացել են միայն բաժնեկազմի (վնասից) ու բաժնեկազմի վնասումից: Ընկերությունը ներկայացնում է բաժնեկազմում կամ վնասում նախաձեռնված ծախսերի բաժանումը (վերլուծումը)՝ օգտագործելով դրանց գործառնության վրա հիմնված դասակարգումը.

գ) դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար: Գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի մասին տեղեկատվությունը ներկայացվում է՝ օգտագործելով անուղղակի մեթոդը: Վերաված տոկոսները դասակարգվում են որպես ֆինանսավորման, ստացված տոկոսներն ու բաժնեկազմից՝ որպես ներդրումային գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքեր: Վերաված հարկերը դասակարգվում են որպես գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքեր: Ե) ծանոթագրություններ, որոնք լրացնում են հաշվապահական հաշվառման ֆազաբախտության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագրից և այլ լրացատրական տեղեկատվությունից: Ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտվում է ժամանակաշրջանի (հաշվետու տարվա) ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների՝ նախորդ ժամանակաշրջանի (նախորդ տարի) համադրելի տեղեկատվությունը:

2. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցի միավորը՝ որպես ակտիվ հանաչվելուց հետո հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինֆլարժեքով)՝ հանած կուտակված մաքուր արժեքից և արժեքից կուտակված կորուստները: Սկզբնական արժեքի տարրերն են, մասնավորապես՝ գնման գինը, ներկրման սուբսիդի, չփոխհատուցվող հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և դեկավարության նախնական նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսում:

Գործարկման և նման նախարարական ծախսումները հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքում չեն ներառվում:

Մաքուր արժեքը հաշվարկվում է ակտիվների սկզբնական արժեքը (ինֆլարժեքը)՝ հանած մնացորդային արժեքը, դրանց գնահատված օգտակար ծառայության ընթացքում բաժնեկու միջոցով՝ կիրառելով գծային մեթոդը:

Հիմնական միջոցների խմբերի նկատմամբ կիրառվում է հետևյալ օգտակար ծառայությունը.

Շենքեր և շինություններ	20 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	5 տարի
Հաշվողական և համակարգչային տեխնիկա	1 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	5 տարի

Եթե առկա է որևէ հայտանիշ, որ տեղի է ունեցել մաշվածության հաշվարկման դրույմաչափերի, ակտիվի օգտակար ծառայության կամ մնացորդային արժեքի նշանակալի փոփոխություններ, ապա այդ ակտիվի մաշվածությունը վերանայվում է առաջընթաց կերպով՝ նոր ակնկալիքներն արտացոլելու նպատակով:

Հիմնական միջոցների միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ապահանջվի, երբ՝

ա) այն օտարվում է, կամ

բ) ապագա ոչ մի տնտեսական օգուտ չի ակնկալվում դրա օգտագործումից կամ օտարումից:

3. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվներն են ձեռքբերված համակարգչային ծրագրերը, որոնք ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կուտակված կորուստները: Դրանք ամորտիզացվում են իրենց զնահատված օգտակար ծառայության ընթացքում՝ կիրառելով գծային մեթոդը: Մնացորդային արժեքը զնահատվել է գրո: Համակարգչային ծրագրերի օգտակար ծառայությունը 10 տարի է: Եթե առկա է որևէ հայտանիշ, որ տեղի է ունեցել ամորտիզացիայի հաշվարկման դրույմաչափերի, ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության կամ մնացորդային արժեքի նշանակալի փոփոխություններ, ապա ամորտիզացիան վերանայվում է առաջընթաց կերպով՝ նոր ակնկալիքներն արտացոլելու նպատակով:

4. Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և վաճառքի գների՝ հանած համալրման և վաճառքի ծախսումները, նվազագույնով: Ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ կիրառելով «Առաջինը մուտք՝ առաջինը ելք» (ՖԻՖՈ) մեթոդը:

Պաշարների ինքնարժեքը ներառում է ձեռք բերման ծախսումները, արտադրանքի վերամշակման բոլոր ծախսումները և պաշարները ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված բոլոր այլ ծախսումները: Պաշարների ձեռքբերման ծախսումները ներառում են ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը և հարկերը (բացառությամբ նրանց, որոնք հարկային մարմինների կողմից ենթակա են ետ վերադարձման), ինչպես նաև տրանսպորտային, բեռնման-բեռնարարման և այլ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն կապված են պարանկների, նյութերի և ծառայությունների ձեռքբերման հետ: Ձեռքբերման ծախսումները որոշելիս առևտրային զեղչերը, գների իջեցումները և նմանատիպ այլ նեգրությունները հանվում են:

Պաշարների վերամշակման ծախսումները ներառում են արտադրանքի վերամշակման հետ ուղղակիորեն կապված ծախսումները: Այն ներառում է նաև պատրաստի արտադրանքի վրա պարբերաբար բաշխվող հաստատուն և փոփոխուն արտադրական վերադիր ծախսումները, որոնք կատարվում են նյութերը պատրաստի արտադրանք դարձնելու (վերամշակելու) ընթացքում:

5. Արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաքվի դրությամբ հիմնական միջոցները, ոչ նյութական ակտիվները վերլուծվում են՝ որոշելու համար արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, որ այդ ակտիվներն ունեցել են արժեզրկումից կորուստ: Եթե կա հնարավոր արժեզրկման որևէ հայտանիշ, ապա ցանկացած ազդեցության ենթարկված ակտիվի (կամ համապատասխան ակտիվների խմբի) փոխհատուցվող գումարը զնահատվում է և համեմատվում դրա հաշվեկշռային արժեքի հետ: Եթե ակտիվի զնահատված փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է, ապա հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև դրա զնահատված փոխհատուցվող գումարը և արժեզրկումից կորուստն անմիջապես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Նմանապես, յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաքվի դրությամբ զնահատվում է պաշարների արժեզրկված լինելը՝ պաշարի յուրաքանչյուր հոդվածի (կամ համանման հոդվածների խմբի) հաշվեկշռային արժեքը դրա վաճառքի գների՝ հանած համալրման և վաճառքի ծախսումները, հետ համեմատելու միջոցով: Եթե պաշարի հոդվածը (կամ համանման հոդվածների խումբը) արժեզրկվել է, դրա հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև վաճառքի գին՝ հանած համալրման և վաճառքի ծախսումները, իսկ արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Եթե արժեզրկումից կորուստը հետագայում հակադարձվում է, ակտիվի (կամ կապակցված ակտիվների խմբի) հաշվեկշռային արժեքը ավելացվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարի վերանայված զնահատականը (պաշարների դեպքում, վաճառքի գին՝ հանած համալրման և վաճառքի ծախսումները), սակայն ոչ ավելի, քան այն գումարը, որը կորսվել է, եթե նախորդ տարիներին ակտիվի (կապակցված ակտիվների խմբի) գծով ոչ մի արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը ճանաչվում է անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

6. Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հիմնական վաճառքները կատարվում են սովորական պայմանների հիմունքով, և դեբիտորական պարտքերը տոկոսակիր չեն: Երբ պարտքը հետաձգվում է վճարման սովորական պայմաններով նախատեսված ժամկետներից, դեբիտորական պարտքերը չափվում են անորոշիվ գաղափարով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Յուրաքանչյուր հաճվեալ ժամանակաբաժանի վերջի դրությամբ առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի հաճվելու առկայի արժեքները վերլուծվում են՝ որոշելու համար, թե արդյո՞ք առկա է անկողմանակալ վկայություն, որ գումարները փոխհատուցելի չեն: Եթե գումարները փոխհատուցելի չեն, արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Արտարժույթով արտահայտված առևտրական դեբիտորական պարտքերը վերահաճվարկվում են դրամով՝ կրառելով հաճվեալ ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը: Արտարժույթի փոխարեֆային օգուտները կամ վնասները ներառվում են այլ եկամտում կամ այլ ծախսերում:

7. Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրական կրեդիտորական պարտքերը վճարման սովորական պայմանների հիմունքով պարտավորություններ են և տոկոսակիր չեն:

8. Անորոշիվ գաղափարով արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ընկերության անորոշիվ գաղափարով արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները՝

• ստացված վարկեր և փոխառություններ:

Անորոշիվ գաղափարով արժեքով չափվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքը այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ, երբ սեղին է, ավելի կարճ ժամանակաբաժանի համար, զննատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները ճշգրտորեն զեղչում է մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության հաճվելու առկայի արժեքը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը որոշվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահի դրությամբ հաճվելու առկայի հիման վրա: Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի համաձայն՝

ա) ֆինանսական ակտիվի (պարտավորության) անորոշիվ գաղափարով արժեքը ապագա դրամական մուտքերի (վճարումների) ներկա արժեքն է՝ զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքով:

բ) ժամանակաբաժանի տոկոսային ծախսը (եկամուտը) հավասար է ժամանակաբաժանի սկզբի դրությամբ ֆինանսական պարտավորության (ակտիվի) հաճվելու առկայի արժեքի և ժամանակաբաժանի արդյունավետ տոկոսադրույքի արտադրյալին:

Արդյունավետ տոկոսադրույքը հաճվարկելիս Ընկերությունը զննատում է դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաճվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները (օրինակ՝ վաղաժամկետ վճարման, զննման կամ համանման օպցիոններ) և այն հայտնի պարտքային կորուստները, որոնք Ընկերությունը կրել է, սակայն այն չպետք է հաճվի առնի դեռևս չկրած ապագա պարտքային հնարավոր կորուստները:

9. Հասույթ

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով:

Երբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր է արժանահավատորեն զննատել, գործարքից հասույթը ճանաչվում է՝ հաճվեալ ժամանակաբաժանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանի հիման վրա: Գործարքի արդյունքը կարելի է արժանահավատորեն զննատել, եթե բավարարվեն հետևյալ բոլոր պայմանները՝

ա) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը:

բ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն:

գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հաճվեալ ժամանակաբաժանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանը:

դ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի համար կատարված և գործարքն ավարտելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Պայմանագրի աշխատանքների ավարտվածության աստիճանը սրուվում է պայմանագրի աշխատանքների ուսումնասիրությամբ:

Երբ պայմանագրի արդյունքը չի կարող արժանահավատորեն զննատվել, ապա Ընկերությունը ճանաչում է հասույթը միայն պայմանագրի փաստացի կրած այն ծախսումների չափով, որոնք հավանական է, որ կփոխհատուցվեն և ծախսումները որպես ծախս այն ժամանակաբաժանում, որի ընթացքում կատարվել են:

Ապրանքների (արտադրանքի) վաճառից հասույքը նախապես է, երբ ապրանքները առաքվում են և սեփականության իրավունքը փոխանցվում է:

Կրթության բնագավառում հասույքը նախապես է, երբ մատուցվել է ծառայությունը ամսական կտրվածով:

10. Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Երբ աշխատակիցը հաճախում է ժամանակաբաժանի ընթացքում Հնկերությանն մատուցել է ծառայություն, Հնկերությունը, աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղջված գումարը, որոնք ակնկալվում է վճարել այդ ծառայության դիմաց, նախապես է՝

ա) որպես պարտավորություն՝ արդեն վճարված գումարները հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղջված գումարը, Հնկերությունը նախապես է այդ տարբերությունը որպես ակտիվ՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի, և

բ) որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ով պահանջվում կամ թույլատրվում է հատուցումների գումարը ներառել մեկ այլ ակտիվի արժեքի մեջ (օրինակ, պաշարների, հիմնական միջոցների դեպքում):

Հնկերությունը փոխհատուցելի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների հատուցումների ակնկալվող ծախսումները նախապես է՝

ա) կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում (օրինակ՝ տարեկան արձակուրդը)՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նկատմամբ, և

բ) չկուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում (օրինակ՝ ժամանակավոր անաշխատակալությունը)՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Հնկերությունը կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով ակնկալվող ծախսումները չափում է որպես լրացուցիչ գումար, որը Հնկերությունը ակնկալում է վճարել որպես հաճախող ժամանակաբաժանի վերջի դրությամբ կուտակված չօգտագործված իրավունքների արդյունք:

11. Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ

Պահուստը նախապես է, երբ՝

ա) Հնկերությունը ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք.

բ) հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք. և

գ) պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Պայմանական պարտավորությունը և պայմանական ակտիվը չեն նախապես:

Որպես պահուստ նախապես գումարը իրենից ներկայացնում է հաճախող ժամանակաբաժանի վերջի դրությամբ ներկա պարտականությունը մարելու համար պահանջվող ծախսումների լավագույն գնահատականը:

Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Զեղչման դրույքը (կամ դրույքները) պետք է լինի այն դրույքը (կամ դրույքները)՝ առանց հաճախողի առկա հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Զեղչման դրույքը չպետք է արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ներգրավվել են:

Պահուստը պետք է օգտագործվի միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես նախապես է:

12. Փոխառության ծախսումներ

Բոլոր փոխառության ծախսումները նախապես են այն ժամանակաբաժանի շահույթում կամ վնասում, որի ընթացքում պահանջարկը կառավարվել են:

13. Արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ

Ֆունկցիոնալ արժույթը որոշելիս Հնկերությունը հաճախ է առնում ստորև նշված գործոնները՝

ա) արժույթը՝

-որը հիմնականում ազդում է ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գների վրա (հաճախ այն արժույթը, որով իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները սահմանվում և հաշվարկները կատարվում են)։ և

-այն երկրի արժույթը, որի մրցակցային գործոններն ու կանոններն են հիմնականում որոշում իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները։

բ) արժույթ, որը հիմնականում ազդում է ապրանքների մատակարարման կամ ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ աշխատուժի, նյութական և այլ ծախսումների վրա (նշվածը հաճախ այն արժույթն է, որով նման ծախսումները սահմանվում և կատարվում են)։

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է։

Արտարժույթով գործառնությունը սկզբնապես ճանաչման պահին հաշվառվում է ֆունկցիոնալ արժույթով՝ արտարժույթի՝ գումարի նկատմամբ կիրառելով ֆունկցիոնալ արժույթի և արտարժույթի միջև գործառնության ամսաքվի դրությամբ սփոթ փոխանակման փոխարժեքը։

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին՝

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով փակման փոխարժեքը։

բ) սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են գործառնության ամսաքվի փոխանակման փոխարժեքով և

գ) իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխանակման փոխարժեքով։

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնապես ճանաչման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում վերահաշվարկման փոխարժեքից, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են, բացառությամբ՝

- Դրամային հոդվածի հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք կազմում են արտերկրյա ստորաբաժանումում հաշվետու կազմակերպության կատարած գուտ ներդրման մի մասը, կոնկրետ իրավիճակից ելնելով, ճանաչվում են Ընկերության առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների կամ արտերկրյա ստորաբաժանման անհատական ֆինանսական հաշվետվությունների շահույթում կամ վնասում։ Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում, երբ արտերկրյա ստորաբաժանումը դուստր կազմակերպություն է, այդպիսի փոխարժեքային տարբերությունները սկզբնապես ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և սեփական կապիտալից վերադասակարգվում են որպես գուտ ներդրման օտարումից շահույթ կամ վնաս։

14. Ետադրաբանի գծով ծախս

Ետադրաբանի գծով ծախսը ներկայացնում է վնասման ենթակա ընթացիկ հարկի և հետաձգված հարկի հանրագումարը։

Վնասման ենթակա ընթացիկ հարկը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա։

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ակտիվների և պարտավորությունների ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված հաշվեկռոջային արժեքների և դրանց համապատասխան հարկային բազաների միջև տարբերությունների գծով (ժամանակավոր տարբերությունների)։ Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք ակնկալվում է, որ ապագայում կավելացնեն հարկվող շահույթը։ Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են բոլոր ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք ակնկալվում է, որ ապագայում կնվազեցնեն հարկվող շահույթը, ինչպես նաև՝ ցանկացած չօգտագործված հարկային կուրսուտների կամ չօգտագործված հարկային զեղչերի գծով։ Հետաձգված հարկային ակտիվները չափվում են ամենաբարձր գումարով, որը, ընթացիկ կամ գնահատված ապագա հարկվող շահույթի հիման վրա, ավելի է քան հավանական է, քան՝ ոչ, որ կփոխհատուցվի։

Հետաձգված հարկային ակտիվների գուտ հաշվեկռոջային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաքվի դրությամբ և նեղրոշվում է ապագա հարկվող շահույթների ընթացիկ գնահատականն արտացոլելու նպատակով։ Ցանկացած նեղրոշում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում։

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում են, որ կիրառվեն այն ժամանակաշրջանների հարկվող շահույթի (հարկային վնասի) նկատմամբ, որոնց ընթացում ակնկալվում է, որ հետաձգված

հարկային ակտիվը կիրացվի կամ հետաձգված հարկային պարտավորությունը կմարվի կիրառելով այն հարկային դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին:

15. Սխալներ

Հնկերությունը ուղղում է նախորդող ժամանակաշրջանի էական սխալները հետընթաց, բացառությամբ երբ անհրաժեշտ է կոնկրետ ժամանակաշրջանի վրա սխալի հետևանքների կամ դրա կուտակային հետևանքների որոշումը՝ դրանց հայտնաբերումից հետո հրապարակման համար հաստատված առաջին ֆինանսական հաշվետվությունների փաթեթում՝

ա) վերահաշվարկելով ներկայացված այն նախորդող ժամանակաշրջանի (ժամանակաշրջանների) համեմատելի գումարները, որոնցում տեղի է ունեցել սխալը, կամ

բ) եթե սխալը տեղի է ունեցել նախքան մինչև ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանը, ապա ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդները վերահաշվարկելով ներկայացված նախորդող ամենավաղ ժամանակաշրջանի համար:

16. Հաշվապահական հաշվառման զննահատումներում փոփոխություններ

Հաշվապահական հաշվառման զննահատումներում փոփոխության հետևանք, բացառությամբ ստորև շարադրվածի, հանաչվում է առաջընթաց՝ արտացոլվելով շահույթի կամ վնասի մեջ՝

ա) փոփոխման ժամանակաշրջանում, եթե փոփոխությունն ազդում է միայն սվյալ ժամանակաշրջանի վրա, կամ

բ) փոփոխման ժամանակաշրջանում և հետագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունը երկուսի վրա էլ ազդում է:

Այնքանով, որքանով հաշվապահական հաշվառման զննահատման փոփոխությունն առաջացնում է ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն կամ առնչվում է սեփական կապիտալի որևէ հոդվածի հետ, այն հանաչվում է համապատասխան ակտիվի, պարտավորության կամ սեփական կապիտալի հոդվածի հաշվեկշռային արժեքի հեզրտման միջոցով՝ փոփոխության ժամանակաշրջանում:

Այն դեպքերում, երբ դժվար է տարբերակել հաշվապահական հաշվառման բաղաձայնության փոփոխությունը հաշվապահական հաշվառման զննահատման փոփոխությունից, այն դիտվում է որպես հաշվառման զննահատման փոփոխություն՝ համապատասխան բացահայտմամբ:

17. Հաշվապահական հաշվառման բաղաձայնությունում փոփոխություններ

Հնկերությունը պետք է փոփոխի հաշվապահական հաշվառման բաղաձայնությունը միայն այն դեպքում, եթե այդ փոփոխությունը՝

ա) պահանջվում է որևէ ՓՄԿ-ների ՁՀՄՍ-ով, կամ

բ) հանգեցնում է ֆինանսական հաշվետվություններում կազմակերպության ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական արդյունքների և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գործառնությունների, այլ դեպքերի և իրադարձությունների ազդեցության վերաբերյալ առավել արժանահավատ և տեղին (ուելուանտ) տեղեկատվության ներկայացմանը:

Եթե Հնկերությունը հաշվապահական հաշվառման նոր բաղաձայնությունը կիրառում է հետընթաց, ապա հաշվապահական հաշվառման նոր բաղաձայնությունը կիրառում է նախորդող ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվության նկատմամբ՝ հետ զննելով այնքան ժամանակաշրջան, որքան բաղաձայնության հետընթաց կիրառումը իրագործելի է: Հետընթաց կիրառությունը նախորդող ժամանակաշրջանի նկատմամբ իրագործելի չէ, քանի դեռ հնարավոր չէ որոշել այդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական և վերջնական մնացորդների կուտակային հետևանքը: Ծեզրտման հանրագումարը, որը վերաբերում է ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված ժամանակաշրջաններին նախորդող ժամանակաշրջաններին, վերագրվում է ամենավաղ ժամանակաշրջանում ներկայացված սեփական կապիտալի յուրաքանչյուր ազդեցություն կրած բաղադրիչի սկզբնական մնացորդին: Սովորաբար, ճեզրտումը վերագրվում է չբաշխված շահույթին:

Երբ Հնկերության համար անհրաժեշտ է հաշվապահական հաշվառման նոր բաղաձայնությունը կիրառել հետընթաց՝ բոլոր նախորդող ժամանակաշրջանների նկատմամբ նոր բաղաձայնության կիրառման կուտակային հետևանքը որոշելու անկարողության պատճառով, ապա Հնկերությունը նոր բաղաձայնությունը կիրառում է առաջընթաց՝ հնարավոր ամենավաղ ժամանակաշրջանից սկսած: Այդ դեպքում Հնկերությունը հաշվի չի առնում ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի՝ մինչ այդ ամսաթիվին առաջացող կուտակային ճեզրտման բաժինը: Հաշվապահական հաշվառման բաղաձայնության

վոփոխություն բույլատրվում է, եթե նույնիսկ հնարավոր չէ այդ ֆալսֆականությունը առաջընթաց կիրառել ցանկացած նախորդող ժամանակաբաժանի համար:

18. Հազվետու ժամանակաբաժանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Ընկերությունը ներդրում է իր ֆինանսական հազվետվություններում նախաձեռնված գումարները՝ հազվետու ժամանակաբաժանից հետո տեղի ունեցած ներդրող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Ընկերությունը չի ներդրում իր ֆինանսական հազվետվություններում նախաձեռնված գումարները՝ հազվետու ժամանակաբաժանից հետո տեղի ունեցած չներդրող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Եթե ռախարժիները առաջադրվում կամ հայտարարվում են հազվետու ժամանակաբաժանից հետո, Ընկերությունը չի նախաձեռնում այդ ռախարժիները որպես պարտավորություն՝ հազվետու ժամանակաբաժանի վերջի դրությամբ: